

DRUŽINOVKY

Vypracovala: Lenka Lepíčková

Oddíl Svišti, Modrý kruh

Praha, 2016

Obsah

Obsah	2
Úvod.....	3
1 Spuštění družinovek.....	4
1.1 Správné místo a čas.....	4
1.1.1 Škola vs. klubovna.....	4
1.2 Dohoda s okolím	5
1.3 Změny	5
2 Průběh družinovek.....	5
2.1 Improvizace vs. Celoroční hra.....	6
2.2 Netradiční družinovky	6
2.3 Komunikace s rodiči	6
2.4 Zakončení školního roku	7
Závěr.....	7
Příloha	8

Úvod

Nejprve bychom si měli vysvětlit pojem „družinovka“. Co si pod tím představit? Kdybychom se zeptali dětí, jistě by odpověděli: „To je takový kroužek, kde si hrajeme“. S takovou definicí bych plně souhlasila, ale pokusím se to trochu rozšířit. Družinovky jsou oddílovou činností, která se uskutečňuje jedno odpoledne každý týden během školního roku. Záleží, jak si to vedoucí nastaví a dohodnou se s rodiči, ale většinou to bývá po dobu dvou hodin, kdy se hraje venku či v klubovně všelijaké hry nebo také dětmi neoblíbená příprava na oddílové přijímačky – např. uzle, ohně, morseovka atd. Družinovky jsou určeny především dětem z oddílu, které jezdí na tábor, ale jsou zároveň přístupné i ostatním dětem, které by se chtěly připojit.

Pro toto téma jsme se rozhodla, jelikož družinovky vedu již druhým rokem a myslím si, že by mohly moje zkušenosti být někomu dalšímu užitečné a inspirativní. Moje práce je tedy vhodná pro vedoucí, kteří by chtěli rozjet družinovky ve svém okolí.

1 Spuštění družinovek

Pokud se opravdu rozhodnete, že byste rádi založili družinovky ve vašem oddíle, je nejprve nutné zjistit, zda o to vůbec má někdo zájem a taky jestli je někdo ochotný Vám s tím případně pomáhat. Vést družinovky sám sice lze (první rok jsem je tak vedla), ale má to své nevýhody. Například v tom, že když onemocníte nebo máte důležité osobní záležitosti, musíte danou družinovku úplně zrušit, zatímco nyní, když mi pomáhají další dva vedoucí, rušit nic nemusíme. A budme upřímní, ve dvou nebo ve třech se to táhne lépe, než když je na to člověk sám.

1.1 Správné místo a čas

Důležité je si zjistit, v jaké lokalitě se pohybuje nejvíce oddílových dětí. U nás je polovina oddílových dětí z Velké Chuchle, takže volba byla jasná. Jakmile víte, kde družinovekové děti bydlí, je potřeba si vytipovat, co je v okolí. Zda je někde hřiště, les či jiné prostředí, které se hodí pro bezpečné útočiště na dětské hry. My například využíváme oplocené školní hřiště, které je nedaleko od jejich školy. Když děláme ohně, či více akční hry, chodíme do tamního lesa. Dále však musíte myslet na dny, kdy je venku nepříznivé počasí neboli počasí, že by psa nevyhnal. V takovém případě je dobré mít zajištěné místo, které poslouží jako klubovna. Náš oddíl sice klubovnu má, ale je daleko od Chuchle, takže první rok jsme měli pronajatou třídu ve škole, kde jsme platili nájem jen za skutečné využití. Tento rok se nám již podařilo zajistit provizorní klubovnu nedaleko školy, která normálně slouží jako zasedačka, ale máme sjednaný pronájem na dobu družinovek.

1.1.1 Škola vs. klubovna

Co je lepší? Rozhodně klubovna. Ač není přímo naše, máme tam větší klid a vzhledem k tomu, že slouží jako zasedačka, je tam spousta židlí, které se nám hodí na hry. Ve školní třídě sice také bylo hodně židlí, ale stejně tak tam bylo i lavic a tudíž se nedalo mezi nimi moc chodit. Vždycky jsme museli všechno odsunout na stranu a na konci družinovek zase dát do původního stavu a to je lehce otravné. Další výhodou v klubovně je, že tam máme více místa a koberec, takže můžeme s klidným srdcem sedět i na zemi. Navíc máme přepych, a to v podobě promítačky. Takže občas si uděláme volnějši družinovku a koukáme na pohádku a přitom jíme brambůrky a třeba kreslíme. Rozhodně není nutné mít každou družinovku akční hry, děti ocení i oddechový program.

1.2 Dohoda s okolím

Když už máme vše zajištěné, následuje další krok a to komunikace s rodiči a školou. Je dobré hned na začátku školního roku zjistit od rodičů, který den by jejich dětem nejvíce vyhovoval. Když se domluví den a hodina, máte už skoro vyhráno. Určitě je záhodno, aby byl den družinovek pevně stanovený pro každý týden. Např. každou středu od 13:00 do 15:00. Ze zkušenosti vím, že je dobré ve sjednaném dni pokračovat i další školní roky, jelikož rodiče s tím počítají, když plánují dětem ostatní kroužky.

A v poslední řadě je dobré se dohodnout, kde se s dětmi budete scházet a rozcházet. Já osobně to dělám tak, že je vyzvedávám ve školní družině a rodiče si je pak vyzvedávají buď v klubovně, nebo u školy. Celkem to funguje, ale určitě je dobré se v takovémto případě dohodnout i s družinářkami, aby věděly, které děti si berete a zda je ještě vrátíte. V případě, že si rodiče přejí, aby děti po družinovce chodily domů samy, je zcela nutné mít to od nich písemně potvrzené

1.3 Změny

Může se také stát, že v průběhu roku zjistíte, že v době družinovek musíte být jinde. Například mě se letos stalo, že se mi v semestru na škole změnil rozvrh. Jelikož jsem od rodičů vyzjistila, že jiný den by družinovky nebyly možné, vyřešila jsem to následovně. V liché týdny jsme měli krátké družinovky, které trvaly hodinu, a já pak stihla svoji školu a v sudé týdny jsme měli klasicky dlouhé družinovky, dvě hodiny. Bylo to občas zmatené, rodiče mi často psali, zda je lichý či sudý týden, ale jinak to fungovalo. Teď už naštěstí mám zase jiný rozvrh, takže máme pořád dlouhé družinovky. Rozhodně se nebojte překážek, všechno se dá řešit.

2 Průběh družinovek

Nyní bych ráda přešla k samotné náplni družinovek. Na družinovkách můžete využít všechnu svou kreativitu. Záleží jen a jen na Vás, jak program povedete. Já jsem první rok pojala program improvizovaně, kdy jsem vymýšlela náplň dané družinovky každý týden tak, jak se mi to líbilo a vyhovovalo. Druhým rokem jsem zase vyzkoušela program celoroční hry. Rozhodně neříkám, že je jedna možnost lepší jak druhá. Obě varianty mají své plusy a mínusy.

2.1 Improvizace vs. Celoroční hra

Nejprve bych objasnila „Improvizaci“. Tato forma přípravy programu je jednodušší a časově méně náročná, avšak nemá tak pevnou strukturu a cíl. Stačí, když si připravíte každý týden dopředu určité hry. Výhodu to má v tom, že můžete zohlednit požadavky dětí. Například u nás mají děti hrozně rády hru Na jelena (děti se drží stolu a jelen se zavázanýma očima je chytá). Takže nemusíte řešit, jestli se Vám to do programu hodí nebo ne a když si o nějakou hru během družinovy řeknou, můžete si ji bez váhání zahrát.

Celoroční hra je pro vedoucí, kteří mají čas se zabírat detaily a tato forma hry je baví. Můžete to pojmout úplně jakkoli. Pro inspiraci uvedu naši hru. Děti celý rok sbírají tzv. prasemínka, což jsou semínka od prastromů. Jejich úkolem je zalesnit planetu, abychom neumřeli. Každé dítě má svého patrona, strom, který jim náleží podle keltského kalendáře. Během družinovek hrajeme různé hry, za které dostávají zmíněné prasemínka. Je to bráno formou soutěže, kdo bude mít na konci roku nejvíce prasemínek, aby to děti více bavilo a motivovalo. Avšak jejich úkol je společný, a to zasadit získaná prasemínka a zalesnit tak planetu.

2.2 Netradiční družinovy

Pro zpestření družinovek je dobré podniknout také něco mimo základnu. U dětí má největší úspěch např. pečení perníčků na Mikuláše nebo různé výlety do okolí. Možností je spousta: do ZOO, do bazénu, do kina, na laser game nebo třeba do království železnic. V zimě můžete jít bobovat, to má také velký úspěch. Takže když jste s nápady v koncích, někam vyrazte. Určitě je ale důležité oznámit to rodičům dostatečně předem a se všemi potřebnými informacemi – kdy, kde, čím a co mít s sebou.

2.3 Komunikace s rodiči

Chtěla bych podotknout, že k nejdůležitějším podmínkám vedení družinovek patří komunikace s rodiči. Rodiče Vám svěřují své děti a za to si zaslouží vědět, kdo jsme a co s dětmi plánujeme dělat. Proto musíte rodiče informovat o všech změnách a třeba o celoroční hře. Také musí vědět, co v oddíle děláte, zda jezdíte s dětmi i na tábor a musí na Vás mít kontakt. Mně se nejvíce osvědčil email a v případě rychlé změny kontakt formou SMS. Jednou za čas posílám rodičům i fotky, které pravidelně pořizuji při družinovkách.

2.4 Zakončení školního roku

Družinovky by se měly také řádně zakončit a to něčím výjimečným. Je na Vás, co vymyslíte. Nám se osvědčila forma maškarní. Děti se převléknou do kostýmů, které se hodnotí a my pro ně máme připravené různé sladkosti, brambůrky, sladké pití, prostě všechno, co děti zbožňují. Dále po celý rok sbírají nálepky a pexesové karty za účast na družinovkách, za zápis do kroniky, za pomoc s úklidem apod. Na poslední družinovku zorganizujeme loterii, pro kterou nakoupíme spoustu cen. Losování probíhá tak, že jsou vyvolávány pexesové karty, které děti po celý rok sbíraly. Děti si za ně poté vyberou některou z odměn. Pokud máme možnost, prokládáme losování pouštěním hudby a hraním oblíbených her.

Závěr

Věřím, že tato práce inspiruje ty vedoucí, kteří si dosud nevěděli rady anebo si nebyli jisti tím, jak začít. Rozhodně družinovky doporučuji, jelikož se s dětmi více seznámíte a na táboře či na výpravách s nimi budete mít lepší vztah. Děti Vám budou více důvěřovat a budou vědět, že za Vámi mohou přijít s čímkoliv.

Pokud nemáte k sobě žádného vedoucího, který by Vám pomáhal, není špatné přizvat také instruktory (děti nad 15 let). S dětmi Vám pomůžou a zároveň se naučí, jak se družinovky vedou a až nebudete schopni nadále družinovky vést, mohou to po Vás časem i převzít. Pokud budete zařizovat klubovnu či jiné prostory, za které budete muset platit, určitě není problém říci si o poplatek za družinovky. Např. 500,- Kč za pololetí za dítě – to by mělo pokrýt náklady na nájem a zbyde ještě na bonbóny pro děti. Rodiče jsou v tomhle vstřícní a nedělá jim problém peníze poskytnout. Přece jen se věnujete jejich dětem ve svém volném čase. ☺

Příloha

